

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Екологічна освіта

Шифр та назва спеціальності
101 Екологія

Інститут
ННІ Механічної інженерії і транспорту

Освітня програма
Інженерна екологія

Кафедра
Хімічна техніка та промислова екологія (154)

Рівень освіти
Магістр

Тип дисципліни
Загальна, Обов'язкова

Семестр
1

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Новожилова Тетяна Борисівна

Tetiana.Novozhylova@khpi.edu.ua

Доцент

Досвід роботи – 23 роки. Автор та співавтор понад 60 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Екологія», «Екологічна освіта».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Екологічна освіта є динамічним та спільним процесом для людського усвідомлення того, що дозволяє виявити екологічні проблеми як глобального, так і місцевого рівнів. Вона також спрямована на виявлення взаємодії між людиною та довкіллям, а також стосується гармонізації діяльності людини з природою на основі сталого розвитку для забезпечення якості життя майбутніх поколінь.

Мета та цілі дисципліни

Метою є формування в студентів понять про теорію і методику екологічної освіти, її цілі та завдання; допомогти майбутнім фахівцям у оволодінні основними теоретичними знаннями та практичними вміннями щодо формування екологічної свідомості та екологічної культури та навчити їх застосовувати ці знання і вміння в майбутній професійній діяльності.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне завдання – реферат. Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

ЗК-1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК-5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

Результати навчання

- РН-1. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.
- РН-4. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.
- РН-8. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредитів ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Володіння компетентностями та результатами навчання, які передбачені стандартом вищої освіти зі спеціальності 101 «Екологія» першого бакалаврського рівня.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються репродуктивні та проблемно-пошукові методи навчання та акцентується увага на вирішенні екологічних проблем

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Специфіка взаємодії суспільства та природи.

Тема 2 Етапи взаємодії суспільства і природи

Тема 3 Екологічна свідомість та екологічна культура.

Тема 4. Екологічна етика.

Тема 5 Екологічна освіта для сталого розвитку

Тема 6 Концепція екологічної освіти України

Тема 7 Система організації екологічної освіти в Україні. Форми, методи і засоби екологічної освіти.

Тема 8 Екологічна освіта різних вікових категорій

Теми практичних занять

1. Взаємовідносини людини і природи на зорі історії цивілізації

2. Сучасна екологічна криза та шляхи її подолання

3. Екоетичне ставлення до природи: принципи, правила, мотиви та обов'язки

4. Родерік Неш і моральні права природи

5. Нормативно-правове забезпечення захисту тварин від жорстокого поводження

6. Антиспоживацтво або антиконсюмеризм (anti-consumerism), як спосіб життя.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді реферату з презентацією. Також передбачається самостійне опанування певних тем, для яких студентам надається додатковий матеріал у вигляді відео, статей, посилань на сайти для ознайомлення з їх роботою.

Література та навчальні матеріали

1. Молчанюк, О. В., Пальчик, О. О., Каденко, І. В., & Чернікова, Н. В. (2023). Екологічна освіта: сучасні дефініції. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки , (6 (354), 60–69. [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-6\(354\)-60-69](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-6(354)-60-69)

2. Сафранов Т.А., Чугай А.В., Ільїна В.Г. Проблеми екологічної освіти України: навчальний посібник. Одеса: ОДЕКУ, 2023. 85 с. <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/11838>
2. Мандрик, О. М., Мальований, М. С., & Орфанова, М. М. (2019). Екологічна освіта для сталого розвитку. Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування, (1(19), 130–139. [https://doi.org/10.31471/2415-3184-2019-1\(19\)-130-139](https://doi.org/10.31471/2415-3184-2019-1(19)-130-139)
3. Бондар О. І., Барановська В. Є., Єресько О. В. та ін. Екологічна освіта для сталого розвитку у запитаннях та відповідях : науково- методичний посібник для вчителів / за ред. О. І. Бондаря. – Херсон : Грінь Д.С., 2015. – 228 с. <https://dea.edu.ua/img/source/24122015.pdf>
4. Теорія і практика екологічної освіти : навч. посіб. для студентів денної форми навчання, за напрямом підготовки: 101 «Екологія» / уклад.: М. М. Дяченко-Богун, В. В. Оніпко, В. І. Іщенко.– Полтава, 2019. – 85 с. <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Посібник%20ТПЕО+.pdf>
5. Концепція екологічної освіти України <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01#Text>
6. Екологічна етика : навчальний посібник / В.Є. Борейко , О.М. Шуміло, В.В. Шеховцов, О.О. Шуміло; за заг. ред. О.М. Шуміла. – Харків : Право, 2015. – 304 с. <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/308> |

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються за результатами поточного оцінювання. Залік : практичні заняття 40%, реферат 40%, контрольна робота 20%.|

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/> |

Погодження

Силабус погоджено

31.08.2024 р.

Завідувач кафедри
Олексій ШЕСТОПАЛОВ

31.08. 2024 р.

Гарант ОП
Євгенія МАНОЙЛО